

Posudek diplomové práce UK FHS

Obor: Řízení a supervize v sociálních a zdravotnických organizacích

Název práce: Manažerská supervize a její uplatnění v Diakonii ČCE

autor práce: Bc. Aleš Gabrys

rok ukončení studia: 2008

vedoucí práce: Zuzana Havrdová

zaměření studia: Supervize

Tématem magisterské práce je zkoumání otázky, proč Diakonie ČCE jako jediná z organizací poskytujících sociální služby v ČR zavedla do své práce tzv. manažerskou supervizi. Autor práce je jedním z pracovníků této organizace a patřil k lektorům, kteří ostatní pracovníky v řadě seminářů vyučovali. Současně studoval zaměření supervize na této katedře, kde se seznámil s řadou dalších forem supervize a s tázáním po bližším vymezení pojmu supervize v jeho historickém i etymologickém zakotvení. Položená otázka se tak pro něj stala i jeho osobní profesní otázkou. Rozhodl se proto pojem manažerské supervize podrobit kritickému zkoumání a ujasnit procesy, na základě kterých k zavedení tzv. manažerské supervize došlo. Použil metodu kvalitativního zkoumání s využitím rozhovorů z pracovníky Diakonie a studia dokumentů. V obsahovém zpracování celé práce postupoval velmi samostatně.

Autor ve snaze porozumět pojmu supervize prostudoval některé významné zahraniční publikace o supervizi, které se zabývají její historií a etymologií. Také se věnuje pojmu kultury organizace. Výsledky svého zkoumání uvádí v kap. 2. V práci s těmito prameny si počíná správně, ačkoli na některých místech uvádí nezvykle dlouhé přepisy z pořízeného překladu. Vede ho k tomu fakt, že s výjimkou jedné publikace o supervizi nebyly tyto publikace dosud odborné veřejnosti široce zpřístupněny. Shrnutí, týkající se supervize na str. 24 je ovšem diskutabilní. Autor sám třeba upozorňuje na rozdíly v názorech na povahu supervize v počátcích jejího vzniku – přesto však zde uzavírá, že „supervize sociální práce je na svém počátku nástrojem administrativy COS.“ Tato pravda je jen částečná, ignoruje např. ještě ranější počátky supervize v Londýně. Ani tvrzení, že „na začátku 20. století získává supervize sociální práce teoretický základ“ neobstojí, vzhledem k tomu, že teoretický základ supervize se evidentně vyvíjel po celé dvacáté století a dosud vyvíjí. Oponovat lze bohužel i každému z dalších shrnujících tvrzení ohledně vývoje supervize – pokud by se některý čtenář chtěl uvedenými závěry řídit, zavedlo by ho to do neoprávněných zjednodušení. Na omluvu autora lze ovšem uvést, že důkladné historické bádání nebylo cílem magisterské práce, ale mělo být pouze pomůckou pro autora při ujasňování pojmu manažerské supervize. Věty typu „výstupy tohoto bádání vnáší do pochopení pojmu supervize nové světlo“ (str.29) by měl proto i autor sám spíš „odmocnit“. Přesto považuji za cenné, že si poznatky o supervizi, které měl autor z výuky, samostatně četbou doplnil a hledal k nim vlastní postoj.

Na rozdíl od výhrad ke kap.2, následující kapitoly považuji za velmi zdařilé. Ve výzkumné části jsou podle mne velmi pěkně propojovány teoretické vstupy, týkající se povahy kvalitativního výzkumu, a informace o vlastním postupu autora. Při analýze dat bylo

postupováno seriózně a důkladně. Pro své interpretace výsledků autor předkládá řadu dokladů a dává tak čtenáři možnost se přesvědčit o tom, jak k nim dospěl. Postupuje metodou zakotvené teorie, kterou čtenáři předkládá v několika tezích, které považují za přesvědčivé.

Ačkoli sám autor nepovažuje svou teorii za „překvapivou“, je třeba ocenit způsob jak k ní došel. Přílohy 1-3 graficky přibližují časovou osu událostí v Diakonii ČCE a znázorňují vytvořenou teorii, kterou dokládají daty s odkazy na příslušné zdroje. Takto důkladně zpracovaný kvalitativní výzkum jsme zatím v magisterské práci neměli.

Závěrečná diskuse na str.82-3 má ovšem opět řadu sporných bodů. Jednak pro nedostatečně důsledné vedení diskuse, jednak vzhledem k tomu, že se opírá o teze vyjádřené ve 2. kapitole.

Některé nepřesné, povrchně „nahozené“ výroky na různých místech práce, bez odkazu na odbornou diskusi, poněkud oslabují kredit práce, získaný investicí do četby a důkladného postupu ve výzkumné části. K takovým výroky podle mne patří např. několik vět na str.14, které končí „Případá mi jednodušší původní výraz opustit a užívat jiný, který bude svým obsahem blíže účelu“. Jiným příkladem je výrok na str.16 „ Identifikace těchto tří funkcí je cestou.....**Zužuje tak výše zmíněný etymologický základ.**“(zvýrazněno posuzovatelkou) Jistě nelze tvrdit, že identifikace funkcí zužuje etymologický základ- jde o skutečnosti jiného řádu. Nelze říct, že „supervize je vnímána jako množina tří funkcí“- jde o logický nesmysl. Atd. Autorovi se místy prostě děje, že používá odborné výrazy, jejichž význam přesně nezná.

Naše výhrada se týká i teze autora ohledně „nadbytečnosti“ vysvětlujících přívlastků supervize.(str.81). Přívlastky si vynutila praxe, nevznikly od stolu, v literatuře existují, a nelze je tedy spláchnout mávnutím rukou autora. Nelze souhlasit ani s redukcí bohatého obsahu pojmu supervize, který by autor měl tendenci chápat jen optikou „funkcí“ supervize, jak je definoval Kadushin již v 80. letech (str.82). Autor se tak vyhnul diskusi s některými novějšími snahami o vymezení pojmu supervize.

Z formálního hlediska se v práci vyskytly některé drobné chyby – např. zbytečná velká písmena v obsahu, chybičky v odkazování (sborníky, data stažení).

Celkově lze ocenit, že se autor do kritické práce se zdroji samostatně a odvážně pustil a vlastními cestami chtěl pojem supervize uchopit. Svým aspiracím dostal zejména v části, týkající se kvalitativního výzkumu. Práci doporučuji k obhajobě a vzhledem k naznačeným obtížím i silným stránkám ji hodnotím jako lepší velmi dobrou či horší výbornou, dle názoru komise pro obhajobu.

Autor by se měl u obhajoby vyjádřit k následujícím otázkám:

1. Existuje supervize, která není součástí řízení sociálních služeb, neformalizuje vztah nadřízeného a podřízeného a nedisponuje nástroji administrace?
2. Je supervize nástroj, který zajistí kvalitní fungování organizace?
3. Znáte nějaké jiné vymezení toho, co je supervize, které se neopírá o její funkce?

V Praze, dne 2.3.2008

PhDr.Zuzana Havrdová,CSc.